

1. הגדרות

[תיקונים: התש"ס, התשע"ז (מס' 2)]

בחוק זה -

"חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים" - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016;

"לווה" - למעט תאגיד;

"מלווה" - מי שנתן הלוואה, למעט תאגיד ונתגיד עזר כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, וכן מי שעוסק בהפעלת מערכת לתיווך באשראי כהגדרתה בסעיף 25 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים;

"סכום ההלוואה" - הסכום שבו מחוייב הלווה לפי חוזה ההלוואה, או כל חלק ממנו, לפי הענין, למעט ריבית וריבית פיגורים;

"ריבית" - ריבית או הפרשי הצמדה, לפי הענין;

"ריבית פיגורים" - ריבית נוספת שנדרש לווה לשלם בשל פיגור בתשלום לפי חוזה ההלוואה, בין שנקראת ריבית פיגורים ובין שנקראת בשם אחר; לענין זה לא יובאו בחשבון הוצאות סבירות ממשיות שהוציא המלווה לגביית התשלום שבפיגור;

"שיעור העלות הממשית של האשראי" - היחס שבין סך כל התוספות לבין הסכום שקיבל הלווה בפועל, בחישוב שנתי;

"תוספת" - כל סכום שנדרש לווה לשלם בקשר לחוזה ההלוואה מעבר לסכום שקיבל בפועל מן המלווה, למעט ריבית פיגורים;

"יתרת החוב" - הסכום שהלווה חייב למלווה בנקודת זמן מסוימת, כשהוא מורכב מסכום ההלוואה, מהתוספת ומריבית הפיגורים ובהפחתת הסכומים ששולמו בפועל על ידי הלווה למלווה, והכל כפי שהוא עד אותה נקודת זמן.

2. עריכת חוזה בכתב

חוזה הלוואה בין מלווה ללווה טעון מסמך בכתב.

3. חובת גילוי

(תיקון התשע"ז)

(א) מלווה, העומד לחתום על חוזה הלוואה עם לווה, יתן לו עותק ממנו והזדמנות סבירה לעיין בו לפני חתימתו, וכן ימסור לו עותק חתום ממנו לאחר החתימה.

(ב) חוזה הלוואה יכלול גילוי מלא של הפרטים האלה:

(1) שמות המלווה והלווה, ומעניהם המלאים;

(2) סכום ההלוואה;

(3) הסכום שקיבל הלווה בפועל;

(4) שיעור הריבית, ביחס לסכום ההלוואה, בחישוב שנתי המביא בחשבון גם ריבית דריבית, בהתאם למועדי

פרעון ההלוואה;

- (5) בהלוואה בריבית משתנה - מרכיבי הריבית המשתנה, העקרונות לשינוי שיעור הריבית, מועד השינוי או האירועים שבעקבותיהם ישנו השיעורים;
- (6) בהלוואה צמודה למדד או לבסיס אחר -
- (א) סוג ההצמדה ושיעורה, ובסיס ההצמדה ומועדו;
- (ב) הרכיבים שעליהם חלה ההצמדה;
- (7) ציון כל התוספות שאינן מנויות בפסקאות (4) עד (6), תוך פירוט סכומיהן;
- (8) שיעור העלות הממשית של האשראי;
- (9) תקופת ההלוואה, וסכומי התשלומים לפרעון ההלוואה ומועדיהם, בפירוט סכום ההלוואה והריבית בכל תשלום לפי הידוע בעת חתימת חוזה ההלוואה;
- (10) הצעדים, על פי הדין ועל פי החוזה, שרשאי המלווה לנקוט בשל אי-תשלום במועד, לרבות העמדת הלוואה לפרעון מיידי, והתנאים לנקיטת צעדים אלה;
- (11) שיעור ריבית הפיגורים בחישוב שנתי המביא בחשבון גם ריבית דריבית, לפי הידוע בעת חתימת חוזה ההלוואה;
- (12) כל פרט אחר שיקבע שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

(ג) שר המשפטים רשאי, בהתייעצות עם שר האוצר, לקבוע את העקרונות או השיטות לחישוב הפרטים האמורים בסעיף קטן (ב).

(ד) שר המשפטים רשאי לקבוע טפסים לגילוי הפרטים לפי סעיף קטן (ב).

(ה) ² לא יפרסם מלווה פרסומת אף אם היא פרסומת המותרת לפי דין ולא ינקוט דרך שיווק אחרת, המעודדות נטילת הלוואה על ידי לווה, אלא אם כן הן כוללות את שם המלווה וצורפה להן אזהרה בנוסח זה: "אי-עמידה בפירעון ההלוואה עלול לגרום חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל"; ואולם החובה לכלול את שם המלווה כאמור לא תחול על מפעיל מערכת מקוונת המיועדת למתן הלוואות ולקבלתן או לביצוע תשלומים לאחר, אם מפעיל המערכת אינו נותן ההלוואה או מקבלה.

4. אי קיום חובת הגילוי

מבלי לגרוע מזכותו של הלווה לסעדים לפי חוק זה או לפי כל דין אחר, יחולו הוראות סעיפים 12(ב) ו-15 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, לפי הענין, אם לא קיים המלווה את חובת הגילוי לפי סעיף 3.

5. שיעור עלות אשראי מרבי

(תיקון התש"ס)

(א) בחוק זה, "שיעור עלות האשראי המרבי" - פי שניים ורבע מן השיעור שיפרסם בנק ישראל מדי חודש בחדשו, של העלות הכוללת הממוצעת לאשראי הלא-צמוד הניתן לציבור על-ידי הבנקים שנקבעו על-ידי בנק ישראל.

(ב) שיעור העלות הממשית של האשראי לא יעלה בחישוב שנתי על שיעור עלות האשראי המרבי, לפי הידוע בעת חתימת חוזה ההלוואה; נקבעה בחוזה ההלוואה ריבית משתנה או הצמדה, לא יעלה שיעור העלות הממשית של האשראי בחישוב שנתי על שיעור עלות האשראי המרבי, לפי הידוע במועד שבו משתנה שיעור הריבית, לענין ריבית משתנה, או במועד כל תשלום, לענין הצמדה.

(ג) השיעור המרבי של העלות הממשית של האשראי, כאמור בסעיף קטן (ב), יחושב ביחס ליתרת החוב כפי שהיא בתחילת כל שנה ממועד ההלוואה.

6. הגבלה על ריבית פיגורים

שיעור ריבית הפיגורים לא יעלה בחישוב שנתי על חמישית שיעור העלות הממשית של האשראי.

7. הקדמת מועד הפרעון

- (א) מלווה לא יהיה זכאי להקדים את מועד הפרעון של ההלוואה, כולה או חלקה, בשל כך בלבד שעבר המועד המוסכם לתשלום שיעור אחד מן השיעורים להחזר ההלוואה והלווה לא פרע את התשלום.
- (ב) פיגר הלווה בתשלום של יותר משיעור אחד מן השיעורים להחזר ההלוואה ברציפות ובמשך תקופה מצטברת העולה על 31 ימים, רשאי המלווה לדרוש את הקדמת מועד הפרעון של יתרת ההלוואה; פרע הלווה את התשלום שבפיגור בתוספת ריבית פיגורים, לא ייחשב הדבר לענין הקדמת מועד הפרעון בשל פיגור בתשלומים לאחר מכן.
- (ג) ביקש המלווה להקדים את מועד הפרעון של יתרת ההלוואה, ישלח ללווה התראה כי עליו לשלם את התשלומים שבפיגור תוך תקופה שלא תפחת מ-14 ימים מיום משלוח הדרישה, וכי אם לא יעשה כן, תעמוד יתרת ההלוואה לפרעון מיידי ותיוסף עליה ריבית פיגורים ממועד ההעמדה לפרעון מיידי ועד למועד התשלום בפועל.
- (ד) המלווה יפרט בהתראה את הסכום של כל תשלום שבפיגור, את סכום ריבית הפיגורים שנצבר עד ליום משלוח הדרישה, וכל סכום מיתרת ההלוואה שיוקדם מועד פרעונו; שר המשפטים רשאי לקבוע דרך למשלוח ההתראה, ופרטים נוספים שייכללו בה.
- (ה) לא שילם הלווה כנדרש, רשאי המלווה להעמיד לפרעון מיידי כל סכום מיתרת ההלוואה כפי שפורט בהתראה, ותיוסף עליה ריבית פיגורים ממועד ההעמדה לפרעון מיידי ועד למועד התשלום בפועל.
- (ו) לענין זה, "יתרת ההלוואה" - יתרת סכום ההלוואה, במלואה או בחלקה, בצירוף הריבית שנצברה עד למועד ההעמדה לפרעון מיידי.

8. סדרי דין

(תיקון התש"ס)

- (א) הגיש מלווה תובענה בבית משפט נגד לווה, או הגיש נגדו בקשה ללשכת הוצאה לפועל לביצוע פסק דין או לביצוע שטר, והכל בקשר לחוזה הלוואה, יצרף לכתב התביעה או לבקשה העתק של פסק הדין או של החוזה, לפי הענין.
- (ב) בתובענה או בקשה כאמור בסעיף קטן (א) יציין המלווה את הסכום שתשלומו נדרש ואת אופן חישובו, וכן פרטים אלה:
- (1) כל הפרטים שיש לגלותם לפי סעיף 3(ב);
 - (2) התשלומים ששילם הלווה לפרעון ההלוואה ומועדיהם, בפירוט סכום ההלוואה והריבית בכל תשלום;
 - (3) יתרת החוב במועד הגשת התובענה;
 - (4) התשלומים שבפיגור, וסכומי הריבית וריבית הפיגורים ביחס אליהם שנצברו עד למועד הגשת התובענה;
 - (5) כל סכום שמועד פרעונו הוקדם, וסכום הריבית ביחס אליו שנצבר עד למועד הגשת התובענה;
 - (6) כל פרט אחר שיקבע שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר.

9. ביטול או שינוי תנאי בבית משפט

- (א) ראה בית המשפט בתובענה בקשר לחוזה הלוואה, כי החוזה או תנאי בו אינם מתאימים להוראות סעיפים 5, 6 או 7, או כי המלווה לא גילה גילוי מלא של הפרטים המהותיים לחוזה ההלוואה, יורה בית המשפט, ביוזמתו או על פי בקשה, ולאחר שנתן הזדמנות לצדדים להשמיע טענותיהם, לבטל את החוזה או את התנאי או לשנותו, הכל במידה הנדרשת כדי להתאימו לדרישות החוק, ולפי הענין.
- (ב) מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א) או מכל תרופה אחרת שבדין, רשאי בית המשפט להתאים את שיעור

העלות הממשית של האשראי ואת שיעור ריבית הפיגורים לשיעורים המרביים המותרים על פי סעיפים 5 ו-6, או לקבוע שיעור נמוך יותר, לצוות על השבה של כל סכום שקיבל המלווה מן הלווה שלא בהתאם להוראות חוק זה, לחייב את המלווה בהוצאות שנגרמו ללווה, וליתן כל הוראה אחרת שתיראה צודקת בנסיבות הענין.

10. אי-נקיטה של הליכי הוצאה לפועל

(א) ביקש מלווה נקיטת הליכים של הוצאה לפועל נגד לווה בדרך של ביצוע פסק דין שניתן במעמד צד אחד, רשאי ראש ההוצאה לפועל, על פי בקשה, לסרב לנקוט את ההליכים המבוקשים, מטעמים שיירשמו, אם היה לו יסוד להניח כי חוזה ההלוואה או תנאי בו אינם מתאימים לדרישות חוק זה.

(ב) ביקש מלווה נקיטת הליכים של הוצאה לפועל נגד לווה בדרך של ביצוע שטר שחתם הלווה בקשר לחוזה ההלוואה, רשאי ראש ההוצאה לפועל בכל עת, ביוזמתו או על פי בקשה, לסרב לנקוט את ההליכים המבוקשים, אם היה לו יסוד להניח כי חוזה ההלוואה או תנאי בו אינם מתאימים להוראות סעיפים 2, 5, 6 או 7, או כי המלווה לא גילה גילוי מלא של הפרטים המהותיים לחוזה ההלוואה.

(ג) ביקש מלווה נקיטת הליכים כאמור בסעיף קטן (ב), והשהה את ההליכים ללא טעם סביר, רשאי ראש ההוצאה לפועל, ביוזמתו או על פי בקשה, לסרב לנקוט את ההליכים המבוקשים, וכן רשאי הוא לקבוע ריבית וריבית פיגורים בשיעור נמוך מן השיעור של חוזה ההלוואה.

(ד) סירב ראש ההוצאה לפועל לנקוט הליכים כאמור, יעביר את הענין לבית המשפט המוסמך, ובית המשפט ידון בענין כאילו הגיש הלווה בקשה לבית המשפט לביטול חוזה ההלוואה או תנאי בו, או לשינויים, כאמור בסעיף 9.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד), רשאי ראש ההוצאה לפועל לאשר הסכם בין מלווה ללווה לפיו ישונו התנאים של חוזה הלוואה כדי להתאימו לדרישות חוק זה, וליתן להסכם תוקף של פסק דין.

11. הגנה נגד אוחז בשטר

נפתח נגד הלווה הליך בבית משפט או בהוצאה לפועל לביצוע שטר שחתם הלווה בקשר לחוזה הלוואה, יהיו זכויות האוחז בשטר כפופות להוראות חוק זה כאילו היה המלווה, אלא אם כן הוכיח האוחז בשטר כי הוא אוחז בו בתום לב ובעד תמורה, וכי הוא לא ידע שמקור השטר בחוזה הלוואה כאמור.

12. הגנה על ערב להלוואה

כל טענה העומדת ללווה לפי חוק זה, תעמוד גם לערב להלוואה.

13. ראיות

על אף האמור בכל דין, רשאי בית המשפט בהליכים לפי סעיף 9 לקבל כראיה עדות בעל-פה.

14. ערעור על החלטת ראש ההוצאה לפועל

החלטת ראש ההוצאה לפועל לפי חוק זה ניתנת לערעור בזכות לפני בית המשפט המחוזי.

15. סייג לתחולה

[תיקונים: התשנ"ט, התשע"ז (מס' 2)]

(א) הוראות סעיפים 2, 3 ו-7 לא יחולו על מלווה שנותן הלוואה שלא דרך עיסוק.

(ב) הוראות סעיפים 5 ו-6 לא יחולו על -

(1) $\frac{3}{-}$ הלוואה שהסכום שקיבל הלווה בפועל עולה על 1,129,746.25 שקלים חדשים, או על כל סכום אחר

שקבע שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר, ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת;

(2) הלוואה שחל עליה צו לענין שיעור הריבית המרבי לפי חוק הריבית, התשי"ז-1957.

(ג) הסכום האמור בפסקה (ב)(1) ישתנה ב-1 בינואר של כל שנה, לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הודעה על השינוי תפורסם ברשומות.
(ד) הוראות סעיפים 2 עד 7 לא יחולו על מלווה שנותן הלוואה באמצעות בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי כהגדרתו בסעיף 25 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים.

16. שמירת דינים

חוק זה בא להוסיף על זכויות הלווה על פי כל דין ולא לגרוע מהן.

17. החוק מחייב

הוראות חוק זה יחולו על אף כל ויתור או הסכם נוגד, אלא אם כן הותנה עליהן לטובת הלווה.

18. ביצוע ותקנות

שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

19. תחילה ותחולה

(א) תחילתו של חוק זה ארבעה חודשים מיום פרסומו.
(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הוראות סעיפים 7 עד 14 יחולו גם על חוזה הלוואה שנחתם לפני תחילתו של חוק זה ושלא חלות לגביו הוראות סעיף 15, ושעל פיו עולה שיעור העלות הממשית של האשראי או שיעור ריבית הפיגורים על כפליים השיעור המרבי המותר על פי סעיפים 5 או 6.

יצחק רבין

דוד ליבאי

ראש

הממשלה

שר

המשפטים

עזר וייצמן

שבח וייס

נשיא המדינה

יושב ראש

הכנסת

[1].ס"ח 1431, התשנ"ג (13.8.1993), עמ' 174.

תיקונים:ס"ח 1704, התשנ"ט (15.2.1999), עמ' 98;

ס"ח 1749, התש"ס (6.8.2000), עמ' 258;

ס"ח 2608, התשע"ז (1.3.2017), עמ' 446. הצ"ח - כנסת 644, התשע"ו, עמ' 134;

ס"ח 2655, התשע"ז (6.8.2017), עמ' 1087 [התשע"ז (מס' 2)]. הצ"ח - ממשלה 1127, התשע"ז, עמ'

1024.

[2].סעיף 3(ה) לחוק יעמוד בתוקפו עד יום תחילתו של חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים),

התשע"ו-2016.

[3].הסכום עודכן לאחרונה בי"פ 6187, התשע"א, עמ' 2018.

//